

Elintarvikelinja

Pvm/Datum/Date

3.2.2022

Dnro/Dnr/DNo

7947/00.00.01.00.00/2021

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

Asianumero VN/33265/2021

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ELÄIMISTÄ SAATAVISTA SIVUTUOTTEISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Ruokavirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyvistä laeista (jatkossa sivutuotelain muutos). Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Lausunnolla olevaan sivutuotelain muutokseen on huomioitu EU:n valvonta-asetus 625/2017. Vaikka uusi valvonta-asetus ei tuonutkaan suuria muutoksia sivutuotevalvontaan, niin Ruokavirasto pitää hyvänä, että sivutuotelaki päivitetään vastaamaan voimassa olevaa valvonta-asetusta. Sivutuotelain muutoksessa uusina asioina tuodaan toimijan luotettavuuden selvitys ja sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu. Ruokavirasto pitää näitä lisäyksiä erittäin hyvinä ja tarpeellisina myös sivutuotevalvontaan. Tärkeä muutos on mahdollisuus uhkasakon ja teettämishan asettamiseen Ruokaviraston lisäksi myös aluehallintovirastosta. Käytännön sivutuotevalvontatapaukset ovat osoittaneet, että uhkasakko ja teettämishan -pykälän käyttäminen aluehallintovirastosta sujuvoittaisi yksittäisten tapausten hoitamista.

Tammikuussa 2022 lausunnolla olleeseen lannoitelain hallituksen esitykseen on kirjattu seuraava pykälä:

"34 § Viranomaisen oikeus oma-aloitteisesti luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä ruokahallinnon tietovarannosta annetun lain 8 §:ssä säädetään, valvontaviranomainen saa lisäksi omasta aloitteestaan luovuttaa

salassapitosäännösten estämättä valvontaa suorittaessa saatuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä ympäristönsuojelulaissa (527/2014) tarkoitetulle viranomaiselle ympäristönsuojelua koskevia lakisääteisiä valvontatehtäviä varten."

Ruokavirasto esittää saman sisältöisen pykälän lisäämistä nyt lausunnolla olevaan sivutuotelain muutokseen. Osaan sivutuotetoimijoiden toiminnoista ei sovelleta lannoite- tai rehulainsäädäntöä, vaan laitoksen toimintaan sovelletaan ympäristönsuojelulakia ja jätelakia. Tällaisia laitoksia ovat esimerkiksi uusiutuvia polttoaineita valmistavat laitokset, joiden raaka-aineena toimivat eläinperäiset rasvat, kasvi-/puuperäiset öljyt sekä jätteeksi luokitellut rasvat ja öljyt. Tällaisten laitosten kohdalla olisi tärkeää mahdollistaa sivutuotevalvontaviranomaisen valvontaa

Elintarvikelinja

Pvm/Datum/Date

3.2.2022

Dnro/Dnr/DNo

7947/00.00.01.00.00/2021

suorittaessa saatujen tietojen luovuttaminen ympäristönsuojelu- ja jätelaissa tarkoitetuille viranomaisille.

Pykäläkohtaiset kommentit

7§

Lausuntoluonnoksessa pykälä 7 ”*Ruokintaa koskevat kiellot ja rajoitukset*” on kirjoitettu seuraavasti:

”Luonnonvaraisten eläinten ruokintaan ei saa käyttää luokan 2 aineista sinä aikana ja sillä alueella, jolle metsästyslain (615/1993) mukaan on myönnetty poikkeuslupa karhun pyydystämiseen ja tappamiseen. Luonnonvaraisten eläinten ruokintaan ei saa käyttää myöskään entisiä eläinperäisiä elintarvikkeita eikä ruokajätettä.”

Ruokavirasto toivoo pykälään seuraavanlaista muutosta:

”Luonnonvaraisten eläinten ruokintaan ei saa käyttää entisiä eläinperäisiä elintarvikkeita eikä ruokajätettä.

Luonnonvaraisten eläinten ruokintaan ei saa käyttää luokan 2 aineista sinä aikana ja sillä alueella, jolle metsästyslain (615/1993) mukaan on myönnetty poikkeuslupa karhun pyydystämiseen ja tappamiseen.”

Pykälä on tällä hetkellä kirjoitettu yhteen momenttiin, vaikka asiasisällöllisesti pykälä sisältää kaksi eri asiaa. Ruokavirasto katsoo, että pykälän käyttö valvonnassa helpottuisi, jos pykälä jaetaan kahteen eri momenttiin. Koska uutena asiana tuleva ruokajätteen käyttökielto on laajempi kielto, niin sen siirtäminen ensimmäiseksi momentiksi olisi Ruokaviraston mielestä perusteltua.

41a §

Ruokavirasto voi pyytää Harmaan talouden selvitysyksiköltä velvoitteiden hoitoselvityksen toimijasta. Ruokaviraston roolia selvityksen pyytäjänä ja arvioinnin tekijänä voisi täsmentää. Pykälän 2 momentin 2 ja 3 kohdassa olevat kriteerit ovat selkeästi sellaisia, joiden arviointiin Ruokavirasto tarvitsee selvitysyksikön selvitystä. Kohdassa 1 on kyse sivutuotesäännösten rikkomisesta, joka ilmeisesti yksin riittää epäluotettavuuden toteamiseksi. Koska Ruokaviraston rooli 1 momentin sanamuodon mukaan on selvityksen pyytäjän, voisi perusteluihin täsmentää, tuleeko Ruokaviraston aina toimijan luotettavuutta epäiltäessä pyytää selvitystä, vai voiko keskusviranomainen ilman selvityksen pyytämistä todeta sellaisen toimijan epäluotettavaksi, joka 1 kohdassa kerrotulla tavalla osoittaa piittaamattomuutta sivutuotevelvoitteita kohtaan. Ruokavirasto kiinnittää myös huomiota käsitteeseen ”talouden toimija”, pitääkö olla taloudellinen toimija.

54 §

Pykälän toinen momentti säätää omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksistä. Pykälän mukaan omavalvontalaboratorion tulee täyttää täytäntöönpanoasetuksen liitteen IV tai liitteen V vaatimukset. Ko. liitteissä mainitaan, että laboratorion on oltava ”kansainvälisesti hyväksytyjen standardien mukaisesti

Elintarvikelinja

Pvm/Datum/Date

Dnro/Dnr/DNo

3.2.2022

7947/00.00.01.00.00/2021

akkreditoitu, tai toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä sille säännöllisesti tarkastuksia”. Säännöskohtaisten perusteluiden 54 §:ää koskevan kohdan neljännessä kappaleessa on kuitenkin mainittu, että ”omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksinä olisivat akkreditointi tai siihen rinnastettava pätevyys”. Täytäntöönpanoasetuksen liitteiden perusteella on kuitenkin selvää, että laboratorion tulee olla akkreditoitu eikä muu pätevyysosoitus riitä. Ruokavirasto ehdottaa, että 54 §:n säännöskohtaisten perusteluiden neljännessä kappaleesta poistetaan maininta ”tai siihen rinnastettava pätevyys” ja puhutaan vain akkreditoinnista.

Säännöskohtaisten perusteluiden neljännessä kappaleessa puhutaan ”laitoksen valvonnan edellyttämien omavalvontanäytteiden tutkimisesta” ja mainitaan, että niiden osalta hyväksyttävän omavalvontalaboratorion tulisi täyttää täytäntöönpanoasetuksessa säädetyt vaatimukset. Valvonnan edellyttämät omavalvontanäytteet on terminä epäselvä eikä vastaa 55 §:n tekstiä, jossa mainitaan ”sivutuoteasetuksen edellyttämät omavalvontanäytteet”. Ruokavirasto ehdottaa, että säännöskohtaisissa perusteluissakin puhuttaisiin vain sivutuoteasetuksen edellyttämistä omavalvontanäytteistä ja 54 §:n säännöskohtaisia perusteluiden neljäs kappale muutettaisiin seuraavasti ”Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksinä olisivat akkreditointi sekä muiden täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen vaatimusten täyttyminen”.

58 §

Säännöskohtaisten perusteluiden ensimmäisen kappaleessa mainitaan, että Ruokavirasto valvoo 54 §:ssä tarkoitettuja laboratorioita. Näitä ovat viralliset laboratoriot ja hyväksytyt omavalvontalaboratoriot. Tämän jälkeen todetaan vielä, että ”Ruokavirasto valvoisi myös virallisia laboratorioita ja hyväksymiään omavalvontalaboratorioita”. Onko viimeinen lause turha vai onko sillä haluttu tuoda esiin, että Ruokavirasto valvoo kaikkia virallisia laboratorioita, myös 54 §:ssä mainittua Ruokaviraston omaa laboratoriota? Ruokavirasto ehdottaa, että viimeinen lause poistetaan turhana.

Pykälän toisen momentin mukaan Ruokavirasto pitää rekisteriä 1 momentissa tarkoitetuista laboratorioista eli toisissa jäsenmaissa sijaitsevista kansallisista vertailulaboratorioista sekä nimetyistä virallisista laboratorioista ja hyväksytyistä omavalvontalaboratorioista. Nykyisen lain mukaan Ruokavirasto pitää rekisteriä vain hyväksymistään laboratorioista (ei vertailulaboratorioista). Koska vertailulaboratoriot ja niiden tehtävät tulevat ilmi ministeriön nimeämispäätöksestä, eikä vertailulaboratorioiden osalta ole tarpeen listata hyväksytyjä menetelmiä, Ruokavirasto ehdottaa, että 58 §:n mukainen Ruokaviraston rekisteröintivelvoite koskisi vain nimettyjä ja hyväksytyjä laboratorioita. 58 §:n 2 momentin tekstiä ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti ”Ruokavirasto pitää rekisteriä 54 §:n mukaan nimetyistä ja hyväksytyistä laboratorioista”.

4 (4)

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

LAUSUNTO

Elintarvikelinja

Pvm/Datum/Date

3.2.2022

Dnro/Dnr/DNo

7947/00.00.01.00.00/2021

ylijohtaja

Pia Mäkelä

yksikönjohtaja

Sirpa Kiviruusu

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO

Puh. 029 530 0400 (vaihe)

ruokavirasto.fi

Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET

Tfn 029 530 0400 (växel)

livsmedelsverket.fi

FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND

Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)

foodauthority.fi

Business ID: 2911686-7

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7